

Oglas, pripisana itd. tiskaju i ratnaju se na temelju običnog članka ili po dogovoru.

Novac predbrojba, oglase itd. učinje se naputnicom bilopoložnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu postu predbrojnika.

Tko list na vremenu ne primi, neka to javi čopravatelju u otvorenom plasu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše "Reklamacija".

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38.

Ugovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja.

U nakladi tiskare Legionia i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vrade u nepotpisane i ne tiskaju, a nefrakirani ne prima.

Predplata se poštarnicom stoji: 10 K. u obć. } 5 K. za sejake } na godinu ili K. 5—, odnosno K. 250 na pol godine.

Ivan carevine više poštarnica. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali su 20 h., dok u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u "Tiskari Legionia i dr. Via Giulia br. 1, kamo neka naslovuju svajapima i predplatite.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a neologa sve polkvarii“. Naroda poslovci.

Ugovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja.

Glavni urednik prof. M. Mandić u Trstu.

Pregovaranja za narodnostni mir u Istri.

Na poziv vlade već evo treći dan izaslanici hrvatsko-slovenskog i talijanskog kluba zastupnika na pokrajinskom saboru Istre, pod predsjedanjem carskog namjesnika u Trstu, u svrhu uredjenja političkih i gospodarskih odnosa Hrvata-Slovenaca i Talijana u Istri a po tom o djelatnosti istarskog sabora.

Sami pregovori drže se po zaključku jedne i druge stranke tajnjima, te o njima ne znano pozitivno ništa izim službenog priobčenja vlade, što ga donašamo na drugom mjestu.

Poštujući tajnost zaključaka, nismo o tim pregovorima htjeli pobliže pisati, već smo jedino donašao kao kroničari kratku vist da su se naši i talijanski zastupnici sastali taj i taj dan i vičeli do tog i tog sata i da će se vičeće nastaviti tada i tada. Nismo htjeli o tim pregovorima pisati i zato, da nam se nebi prigovaralo, kao da hodemo našim zastupnicima — u koje mi i sav naš narod inademo podpuno povjerenje — dati neku direktivu u tim pregovorima s Talijanima.

Da pak danas uzlijemo pero u ruke te progovorimo par riječi občenito ne o toku pregovora nego o mišljenju talijanaca u Istri kakav oni "mir, u Istri žele i što sve zahtijevaju od nas, da se", "mir" postigne, dole su nam povod talijanske istarske novine, koje unatoč tajnosti zaključaka javno iznašaju ne samo svoje mišljenje nego tom prilikom donasaju također nekoje zaključke i stadij pregovaranja. Time po starom običaju očito krene ujet tajnosti, što talijanskim izaslanicima ne složi ni malo na čast, jer pada na njih odgovornost kao na prekršitelje zadane riječi.

Tako je Talijanski listić, što izlazi u Poli, u pondjeljak od avog bivšeg urednika donio iz Oprtlja odulji članak o vičanjima naših i talijansko stranke u Trstu, kojim se nameće sudjelom talijanskim izaslanicima to iste žestoko prekorava, da izdavanju talijansku narodnu stvar a iznaza tobože hrvatske "pohlepe, za talijanskim posjedom". Poglavitvo se bavi u tom članku eventualnom razdoblom mjesne občine Oprtalj, dotičući se dakako i nekih drugih mjeseta u Istri nepose občine puljake.

Na stvari mi poznamo još iz Pule sa svim dobro intelektualni nivou pišca rečenog članka, pak se ne bismo ni osvratali na njegovo smušeno razlaganje kad bismo znali, da isto tako ne misli sve ili barem u većini javno mišljenje talijansko u Istri.

Talijani u Istri svi su vrlo male iznimke svojim pogrijevima odgajem tako su optiti, da sve što živi u Istri, izim t. zv. Liburnije odnosno Kastavštine i otoka Cres i Krka, smatraju neosporivim, neporavnjivim, netaknutim talijanskim posjedom.

Sva naša čista hrvatska sela samo ako su pripojena kojoj talijanskoj občini u kojem propalom talijanskom gradiću, sve je to talijanski posjed, sve je to talijanska vlast predobivena od starine, ne obazirući se ni malo na narodni karakter i običaje naroda,

koji u tim selima žive. Člankopisac u spomenutoj listici ide da pada tko daleko, da su talijanski posjed i ona čisto hrvatska sela, u kojima raznaruđujuća "Leganza" uzdržaje talijansku školu. Sreća za talijane da to piše jedan Ivan Tumeus, koji je i kolege spomenutog talijanskog lističa proglašili sposobnim prodavati vrace, igle i svece a ne pisati političke članke.

Taj "glasoviti" talijanski političar u tom članku prigovara talijanskim izaslanicima, što pristaja da se od mjesne občine Oprtalj odcepije mesta Zrenj, Završje, Cepić, koja su sva narodni posjed talijanski. Tomu prigovoru talijanskim izaslanicima usuprot postavlja sve više rastuću, "nezasitnu pohlep" Hrvata, koji se protive odcepljenju mesta Medulin, Altura, Kavran, Loberika i Montić od mjesne občine Pole. Taj talijanski "političar" ne spominje Premanantu, Pomer, Ližnjun, Štinjan i druga čisto hrvatska sela u puljskoj občini očito namjerom, što su i ta sela po računu tog kramarskog "politika", neosporivi talijanski posjed*. Argumentirajući tako opušta, da Hrvati hode samo da kradu talijanske krajeve, a svoje u puljskoj občini ne će

smo priobčili glas da prvim janurom tekuce godine preuzima potrošarinu u Voloskom kotaru c. k. finansijske oblasti putem c. k. finansijske straze, te izpitati kakovo utjerivanje potrošarine je za državu, pokrajinu i občine, pa i za občenost koristnije. Ili kad ju utjeruje c. k. finansijska oblast ili kad ju utjeruje pojedinac najnijeleti, ili društvo mesara i krčmara. Nepotbitim primjeri došli smo da zaključek, da je najkoristnije, ako utjeruje c. k. finansijska oblast.

Mi rado priznajemo da je u teoriji jako lijeva uredba potrošarskih drustava, da se najme sami mesari i krčmarji pogode sa državom pa i sa pokrajinskom i občinskom oblastju, da će im toliko i toliko na cijeljenju mesta Medulin, Altura, Kavran, Loberika i Montić od mjesne občine Pole. Taj talijanski "političar" ne spominje Premanantu, Pomer, Ližnjun, Štinjan i druga čisto hrvatska sela u puljskoj občini očito namjerom, što su i ta sela po računu tog kramarskog "politika", neosporivi talijanski posjed*. Argumentirajući tako opušta, da Hrvati hode samo da kradu talijanske krajeve, a svoje u puljskoj občini ne će

da uzmju te tako grad Pulu oslobode nepriljčnog tereta, što ga zadavaju na hrvatska sela gradu Puli. No to odgovaramo sasmosti hoktu i jasno svim Talijanima Istru, da Hrvati baš uporno zahtijevaju i traže,

da se sva hrvatska sela i mjesna Fažana, Galežan i Šišan, koja su t. z. talijanski posjed, odcepije od mjesne občine Pula, i od tih sela ustanove dvije ili tri mjesne občine; da pada Hrvati bi isli jos i dalje eventualno dopustili, da se od Pule odcepije još neka hrvatska sela, koja sačinjavaju zajedno s gradom Pula jednu te istu poreznu občinu. Ali talijani o tome neće

ni da čuju; pristaju da se od grada Pule odcepije hrvatska mjesna, ali talijanska sela Galežan i Fažan te umjetro potalijanjeni.

Sasmosti neku stanu i dalje svetani se mjesnom občinom Pula. Tako Talijani zahtijevaju i za druge občine u Istri: neće da

odcepije od svojih propalih gradića ona hrvatska sela, koja hrane talijanske dan-

gube u tim gradićima, da uzmognu tako i nadalje pašovati i izrabljivati naš narod.

Njeki od uprave, kao predsjednik i njeki

drugi imaju previsoke plate, što je daka-

to na stetu ostalih članova državnoga.

Uprava često uplaćuje občinam neredo-

vito, i kao iz milosti; a zadnja doba ona

Voloskog kotara nije u obče za njeke moje-

se htjela platiti, nit je još danas platila.

Potrošarska država u mnogih slučajevih premalo plaćaju občinam. Država

velje občinam, da malo potizu, občine

nejmehrjava prava da uvide, koliko u istinu

državnog vuka, pak se hoće neće zadovoljiti i s malimi stotami, mnogo manji-

ni nego li bi njim po potrošenju odnosnih predmeta isto.

Za jedan primjer u kotaru Voloskom

amo već saznati, te ga ovim priobčujemo.

Pokrajina dobila je lanjake godine 1911.

od pristojbe na pivo u občini Kastavskoj

16181 kruna i 62 para.

Kastavskoj občini obećalo je potrošars-

ko država Voloskoga porezovnoga kolara

2780 kruna u ime pristojbe na pivo; dakle

za 13401 kruna 62 para manje od onoga

što je pokrajina dobila.

A ta občina bi imala dobiti isto toliko

koliko i pokrajina, odbiv troškove za utje-

rivanje, koji bi mogli iznati kako

čaković 500 kruna.

Da su lani tjerali pristojbu na pivo za tu občinu oni, koji ju ljetos tjeraju občinu bi bila u ime te pristojbe dobila 12600 kruna, velimo dvanaest tisuća sedsto kruna više nego li joj je obećalo potrošarsko država. I velimo o bećalo, jer njoj je do sad platilo samo za sedam mjeseci, a za pet još uvjek nije.

To su činjenice.

A te činjenice kažu, da oni koji su činili da utjerivanje potrošarine na vino i meso, i utjerivanje pristojbe za pivo nedobije potrošarsko država nego financa, nisu stavili narod na bajonet nit ga potlačili, nego su narodu olakšali, kad su občini prikristili na samu pivo kakvih 12000 kruna. Koliko na mesu i vinu, i koliko na žestokih pićih, to ćemo svojedobno viditi.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Tongere a Mađar! Zadnjih dana pro-nješe se gradom glasovi da se proti prečastnomu gospodinu superioru Mornarice Kokolu uputila neka istraga i da "su se s neke strane podigle spletke proti njemu. Culo se je, da te intrigue potječu od mađarskih krugova i da im je svrha maknuti prečastnog Kokolja, da se valjda na njegovo mjesto postavi sin kakvega propalog mađarskog magnata.

Mi koji u dušu poznamo i stujemo g. Kokolja radi velikih njegovih vrline, požurili smo se da se o stvari informiramo najprije kod njega samoga. No na žalost g. Kokolj zatvorio se je u muk službenih tajnosti i nije se od njega ni riječ moglo dozvati. Vidjela mu se je na licu duboka duševna potištenost i to je jedino odavalo da se je nešto dogodilo. Daljnjim izrativanjem doznaše su se ipak neke potaučnosti. Objedila su ga tri druga, tri mađarski kurata, koja nam je simo donijela zlostretna i kobra politika magarizacije Mornarice. Optužili su ga, po čuvanju, da bi se bio prezirno izrazio o visokim osobama. Nisu znali kazati od koga su to čuli, ali su računali da je već slabo ako tri čovjeka o tome i sumnji mogu.

Tko je u malo poznaje prečasnog Kokolja, taj će o priori znati, koliko je istine ju tim mađarskim objedama. Ali tko [g. Kokolja poznaje u dušu kao mi, njegovu muževnost, njegovo pošteno i lojalno mitljenje i djelovanje te neizmjerno poslovanje, kojim on govorit bas o onim osobama, koje je tobože uverio, taj će se upravo zgratiti nad tom drukom i zlodinatkom obituštom mađarskih kurata.

Ova odpadnička gospoda sa slaveniskog stabla a zadajena azijskim mađarskim sovinizmom, hoće očekivno da i o našu Mornaricu unesu korupciju, koja caruje i kralježe u njihovu cragu. Gle, i oti de-brecinski epigoni očutile najednostu-

Potrošarina u Voloskom sudb. i poreznom kotaru.

Pod tim naslovom doneli smo u broju od 14. prosinca decembra članak, u kojem

stične vjernosti tako potencirano, da se čak pretvorise u proste klevetnike.

Ostalo u budućem broju. Danas javljamo da čemo stvar do dina izraziti i jamčimo gospodi magistrum kuraturu, osobito onom perverznom satiru između njih, da će iz ove afere izići zahtjevanih glava.

Veliki ples za hrvatske škole u Puli. Nasilno, nezakonito i nepravedno postupanje Tatijana, podpomognut još od c. k. vlade, sa našim narodom u pogledu škola nuka nas, da mi sami svojim silama, kolikog nam je to moguće, pripomognemo te tu i tamo podignemo koju školu u našem narodnom jeziku. Najnovija pak zabrana c. k. vlade, kojom nam je zabranila otvoriti dve nove hrvatske škole u Puli sili nas i potiče, da još jače i žilavije upremo te smrvinci lo nasilje i bezzakonja Tatijana i c. k. vlade. Ta zabrana ponukala je i potakla sve naše rodoljube starije i mlađe, te su se skupili na pogovor i zaključili da se u obranu i korist naših hrvatskih škola u Puli priredi ovih poklada jedan veliki ples. I zabranu bi odbor muški i gospojinski, u kojem su zastupani svi staleži i sva slavenska plemena nastanjena u Puli. Na čelu tog odbora stoji mladi i živahni g. Dr. Federin, pun agilnosti i spretnosti, svojski podpomognut od ostalih članova odbora. Svi tako stoje pod mudrom paskom našeg gospoda Niko viteza Mardesića, pod čijim pokroviteljstvom bili će priredjen taj veliki ples za hrvatske škole u Puli.

Kako je već poznato našim čitateljima taj ples biti će dne 3. febrara t. g. u svim prostorijama Narodnog Domu. Bit će to doista „veliki ples“, jer će nas te večeri u Narodnom Domu okupiti velika, uzvišena i plemenita ideja, ideja skribi za našu djecu, ideja težnje za našom prosvjetom. Tom idejom zadovjeni ne smije biti u Puli Slavena, bio to veliki gospodin, bio to radnik ili zanatlija, koji se nebi sjelio da je 3. febrara t. g. u Narodnom Domu našna zaborava u korist naše dječice i provjete, za očuvanje naše materinske riječi i na poticanje što veće ljubavi do rođenog gorova i riječi.

Pozivljemo dakle sve Slavene u Puli bez razlike staleža, da te večeri zaboravimo na koje možebitne nesuglasice, te da složno i bratski upremo, da taj ples u korist zajedničke ideje ispadne ne samo na čest i ponos našu, nego doneće onaj „blagoslovljeni plod, koji će nam biti kao blagodar na moralno i materijalnom polju. Dne 3. febrara t. g. imademo svi Slaveni bez razlike pokazati, da želimo i mi napredku i prosvjeti i da ljubimo žarko svaki svoju materinsku rječ!

II. Veliki ples „Mladenačkog odjeku N. R. O.“ U subotu, dne 20. o. mj. priredjuje „Mladenački odjek N. R. O.“ svoj II. Veliki Ples. Sudeći po pripravama što su ih dosada utinili, bit će ovogodišnji ples u svakom pogledu uspješniji od lanjskog. Osobito su se naši mladiti zauteći, da naša „Sokolska dvorana“ bude čim ljepše i ukusnije urešena. Očekujemo stoga da će članovi N. R. O., a i naša rodoljubna inteligencija u čim većem broju posjetiti taj ples, da time potakne našu mladž na daljnji rad i ujedno doprinese svoj doprinos za toli potrebeni podporni fond N. R. O. Polovica čistog dobitka ide u korist bolesnih članova N. R. O.

Pristup imadu samo pozvani. Ulaznina za članove N. R. O. 80 p., za nečlanove K 150, za gospodje 40 p.

Puški ples N. R. O. U nedjelju po podne dne 21. o. mj. držat će N. R. O. svoj prvi puški ples u dvorcu Narodnog Domu. Na plesu svirat će mali orkestar i zapele izmjenice. Ulaznina za članove 40 p. za nečlanove 80 p. ženke 20 p.

Garibaldinac i denuncijant. Prošlog tjedna doneseno u stolnu crkvu na krštenje jedno dijete, za koje je očac zahtjevao

da bude kršteno imenom Garibaldi. Svetenik koji je imao obaviti krštenje, a bio je to slučajno Hrvat pop Janko, nije htio djeteti krstiti tim imenom, jer mu to brane crkveni propisi. Posto otac u kumovi djeteta nisu htjeli dati djetetu drugo ime, odsože diete kući bez krsta. Mjestni listić kamore prihvatač odmah prilikom, da se svjim prirođenim prostakim načinom obori na svećenika popa Janka, jer je slučajno Hrvat imao obaviti krštenje. Kamorin listić, stavio se u pozu Garibaldinca, kojeg bi se pak studio borac za slobodu svoje domovine, dobro znade, da pop Janko kao kapelan ne zapoveda koga hoće ili neće krstiti, nego on se ravna po crkvenim propisima i kanonima, a mjestni župnik je tu koj ima vlast pod svoju odgovornost određivati što. Ali župnik je Tatijan, pak je kamoraš udario na Hrvata popa Janka, samo da zavara i zasprije vjeće neke či tatelje. Nu ovoga puta se je malko zaletio pak je postao i denuncijant. Otac tog djeteta je naime radnik u Arsenalu, pak kada je zapovjedništvo Arsenala po „Jornaletu“ doznao o čemu i o kome se radi oduputo isto je odmah tog radnika. I radi toga krivi popa Janka, da je on to javio Arsenalu, a evo huncul Garibaldinac sam je svojim denuncijanstvom skrivio odust tog radnika.

Cijemo da je kamorra već namjestila kod občine tog najnovijeg „mučenika“ domovine, koji će povećati broj parasića odanik kamori i pripravnici na svaku njezinu nedjelu. Ovom zgodom opažamo, da je kamorra u novije doba namjestila u svojoj službi više renjikola, kojih se često susreće u ulicama, tipovi koji odaju individue spremne na sve. C. k. policija to mirno gleda.

Prvi snijeg. Uslijed vrlo niske temperature što se očutila osobito u ponedjeljak bilo je predviđjeli, da će nas skoro posjetiti zimski biči gost. I nije kasnije jer je već u utorku s jutra počeo svojim riedkim pahuljicanom sjedati na koru zemaljku ali se nije mogao zasjeti i održati. Večer je pak počeo padati gušće te je domala zabilješio krovove puljskih kuća, dok se na zemlji nije mogao dugo održati. I tako smo jučer i mi u Puli dočekali! prvi snieg što je inače riedkost u ovom gradu.

Uspjen radni špilnulaže. U petak je policija u Puli uapsila c. k. postarskog oficinala u miru Federika Trigari (prije Tigratić, rodom iz Zadra), koji se nakon umirovljenja nastanio u Rimu. Taj Trigari, austrijski činovnik, službovao je na pošti u Puli, te je bio poznat radi svojih velikih talijanskih osjećaja i čestnje za majkom Italijom.

Naredni darovi. Vitasović Ivan dao je 7 K za Družbu sv. C. i M. i to polovicu primljene potpore iz polpornog fonda N. R. O.

Iz Štinjana. I u našem selu imade razmjerno mnogo analifabeta. K ovim pripajaju većim dijelom ovdje nastanjena braća Bosnjaci i Dalmatinci, radnici u ordjevinim kamenolomima, no imade i domaćih mladića, koji su nepismeni. Da se ovim nepismenjacima pruži prilika naučiti čitati i pisati, otvorio lje Ravnateljstvo ovrdje pjeće pučke škole 15. studenoga pr. g. tečaj za analifabete. Osim nedjelje i blagdana ponavlja se svakog dana, u večer i to besplatno. Siromašniji polaznici dobivaju Abecedarki i druge pišće potrebštine badava. Na žalost do sad upisalo ih se je vrlo malo, a i ti još nerđevito polaze. Zato umoljavaju se svi oni, koji dolaze sa spomenutim radnicima na radnji u dodir, osobito oni, koji se čute rodoljubi i u duši a ne samo na jeziku da ili i pouče, kako treba da se počnu i sami za se bringuti;

da je spas Hrvata samo u znanju. Napomenje jedno dijete, za koje je očac zahtjevao

čim prije u spomenuti tetaj upisu, kad im i oni stroje „L'albero di Natale“. Riječ kola, da je imalo vrlo dug put, zato i okasnilo. Odslužilo je svoju kulturnu misiju u Nerezinama (pardon Austr. Ček), Cunskom, pa eto ga za sv. Tri kralja i kod nas.

Ne znam što je i kako je bilo, jer kako je oglas kazao, pristup su imali samo prije „del partito liberali nazionale“, ha? zvučnog li imena na Unijama, a predstavu su davala hrvatska djeca ali iz Legina zabavista i talijanske pučke škole, a u školskoj zgradi! hm! Očekivali su i brojni posjet iz Lošinja. Došle su mislim samo dve gospodinje i jedna dama (možda mama tih gospodinu?) mislim da su iz Čunskoga.

Kako sam kazao, ne znam sto je tu bilo, ali kazivali su, da su bile neke 32 deklamacije, a da je bilo i „po izbor“ pjevanja, kao n. pr. „Viva Dante“ i ona „Non siamo da Zagabria ne meno da Lubiana, ma siamo gente istriana che parlemo italiano!“ bum-bum! i to je „sav izbor, što su ga oni odpjevali!

Ne mogu da zamolio ni to: darovali su naš školama na volju, ali ipak nemamo u svemu napredak, već dapaće i nadak. Ta neki „janjičari“, što se do sada nije dogadjalo, ne mogu a da prodju kraj župnika ili hrv. učitelja, a da ne zabruje onu „Viva Dante“. Čast sto znadu pjevati, ta znali su je i za prijašnjeg tal. učitelja, ali barem je nijes pjevali za tobožnji „jad“ kao što to čine sada. Neka pak upamte i janjičari i njihov g. kapelnik, da to ne će upaliti ni jednog vrednog unijanskog Hrvata, jer se dobro poznamo, a poznamo i g. kapelnika.

Imao bih g. uređenje još mnogo i mnogo sitnica (a i onih debelih) iznijeti, ali da ovi se ne produžim, završujem. za danas sa ovim, a drugi put će još šlogod na rabos. — Unijan.

Veli Lošinj 12. siječnja 1912. Neku večer oko 11 sati, mirni Velošelski puč se bio nesto uskomešao na studentu baš pred talij. pučkom školom. Padali su tir za tirom iz samokresa. A koji je tu glavni junak bio? Pianella, muž gdje. talij. učiteljice. On je pucao na ulici, a ona je vikala u kući i plakala. Bržina, ko zna dali će joj još doći volja, da podjeu New York opet potražiti ga i veselo kao izgubljenu ovdicu dovesti ga u Lošinj. Sutradan smo vidili kako je gospodina Pianella pratjao jedan oružnik u Malo Selu.

Sad vidite, to je jedan prekrasni cvjet iz talijanskog ubavog vrtića. O bržina Pianella, koji bi se bio tome domislio, kad ste se ono prošlog ljeta nad oceanskim dubinama veselo čavrjavajući vraćali iz duge Amerike. Takova rane u istini vrijeme teško izljeći. „Eh, tako je! Nekada teče pas, nekada zec. Tako je i u čovječjem životu.

Te večeri pred talij. pučkom školom dakako da nije manjkao bar jedan novi pandur. Kao novajlija, razumije se, da se je morao naći malko u neprilici, kad je čuo padati hitac za hitecm. Ta komu nebi bilo teško već u prvom kreševu počinuti? Ipak se je našao neki kanaja, koji se je strane podrugivao: Adesso lustre! Adesso lustre!

Zadnjih se dana čuje, da je ravnatelj talij. pučke škole u Malom Lošinju, poludio. Dakle sad neima niti Malošelska ni Velošelska talij. pučka škola ravnatelj. Sad što će stado bez pastira?

Na studentu se takoder gradi nekakav talijanski kazino. Da mu postave temelje, trebalo je na licu mjesa komisiju. Neko je pozvao u tu komisiju i glasoritog Zadrinjanu nadziratelju gradnje mola u Rovenskoj. Došao tamo i prvi se prisutnima ponosito predstavio: Io son un tecnico, io son figlio di un geometro. Io mi chiamo Bonsuē (?) io sono del sangue francese-dalmata. Reče i cestane živ! No valjda vite ne će zateljeti da podje u sličnu komisiju.

Lošinjski kotar:

Unije, 11. 1. 1911. Iz našeg osamljenog „Kaizer“ rijetko se čuje koja novost, a ima ih na pretek; evo ih nekoliko iznjam, te ih izvole unijeti u Vaš cijenjeni list.

Lanjske smo godina doživjeli lijepu zabavu, što su ju priredila djeca pučke škole al eto ovaj nam Božić donio čuda ne vidjena. Bilo najavljen: na Stjepanje veče ugodna zabava u Hrvatskoj Čačanici. Pitali smo: tko će to predstavljati, što će to biti?! Ta djeca, ona djeca, koja se još ne znaju križati, da jedva zovu „mama“. Mnogi su stali vrtiti glavom, tvrdeći, da od toga neće biti „nis“. Ali Stjepanje je, duga veče, pa što ćemo kod kuće, vukla svakoga želja, da vidi što će to biti. Napušta se prostrana, zelenilom i trobojkom okićena dvorana; zastor se dignu i eto čuda: mala Karmela pozdravi baš krasno-laskavim rječima prisutne. Iza nje pojavila se mala Ivica držeći u ruci još manju pupicu, te stane sitnim glasicom da s njom razgovara, baš onako, kao što bi to učinila, da je nitko ne gleda, dok je u nju bilo uprto nekoliko stolica — od vesela ganuća suznih očiju. Tko da se pak ne zanese rječima maloga Davorina, gdje opisuje svoje narodno odijelo, a svakom komadu zgodno pripisuje hrvatske riječi i rečenice, dok mu se zadnji poklik Bog i Hrvati* ko iz mlada srca izlije. A naša malo Marica da ste je vidjeli? To vi koji ste vidjeli razne opere, drame i što li ja znam što se sve ne vidi po velikim gradovima, bili biste se usudili! Ta njezina rječi: „... Ja se smjelo ponosim, što sam rođa hrvatskog ...“ za tujdjinstvo niš ne marim*, ..., koji nije samo onako nabacila, već u koje i vjeruje, a morao bi da vjeruje i da ih se drži i svaki ozbiljni i odrasli Hrvat i Hrvatica. A i mala Lucija pokazala je svoju djetinsku vještinsku: njezina deklamacija „Sirota“ je mnogo oku. Kad eto ti krasne predstavice u kojoj sudjeluje Dinka, Anton, Marica, Karmela i Anka. Ta pobudili su burn smijeha. Osobito su krasno izveli svoje uloge Anton „Hrvat“ i Marica. Među ovima i još ne spomenutim deklamacijama i prikazivanjima, ulazio je pjevanje. Na koncu bilo je izneseno božićno drvice uz skladno pjevanje. Ne ču da hvalim, ali ipak bila je ta veče — prva svoje vrsti — iznad svakog očekivanja. Da, mnogo bi se dalo učiniti i po našim selima. Do sada smo bili zapušteni, te nijesmo nista ni imali. Sad, hvala Bogu, imamo učitelja, a imamo i učiteljicu zabavista Družbe sv. C. i M. gdjicu M. Fucić, kojoj imamo da zahvalimo za rečenu ugodnu veče. Samo tako naprijed, pak će bili još i bolje.

Zasto bolje? Sram me je na to široko pitanje i odgovoriti! Moguće bit će poznato da je ovdje i čisto talijanska škola i čisto talijansko Legino zabavista, u koje polaze 2/3 naše djece. Ona na žalost udju u te „fabrike“, da iz njih izadju pravipravcati „Kalabrez“ sposobni da produži silne putare sve do Fezzana u Triveniti. Rekao sam na žalost, ta kako i nebi pod prigonom bi se moglo uživiti, da u ove talijanske fabrike ne udje niti jedno dijete, koje kod kuće govori talijanski (pardon!). Dodjite i osvjeđočite se! Poslužit ćeće možda i za tumaća u „talijanskoj“ školi. Ta gdje su kod oni na žalost, što ih ima n. pr. Česka, a i mnoge druge zemlje, da se djeci dade prva posuka u materinjem jeziku?! Nema kod naših zakona, ta oni koji ih čine, nemaju drugo u pameti, nego kako bi ugojili što više „janjičara“.

Janjičari su posli i na djelo, ne u Triveni, nego ovdje kod nas. Imali vam brate

Jer se kaže, da gdje se pas jednom opati...!

Krk, kotar:

Občinski izbori u Omišlju. Kako nam od tamo pišu obavjeni su izbori za občinsko zastupstvo dne 9. i 10. o. m. te je jednoglasno pobjedila listina pravih i poštenu Omišljana, dokim se protivnici nisu niti pokazali prema su isti po kućama ugovorili izbornike i zadnje dne agitirati osobito u podobčinu Sv. Vid, ali sve isto nije im upalilo, jer su svi dobro misleći Omišljani uvidili njihovo pašovanje zadnjih godina, te ih jednostavno sada izbacili iz občine.

Zasluga da su izbori svršili sa pobjom, najviše ide g. Ivana Žuvića kao i njegovih prijatelja, koji su držali više veoma dobro posjećenih sastanaka i razložili ljudima u tancine poslovanje prijašnje uprave.

Novo zastupstvo konstituirati će se valjda do nekoliko dana, te već unapred se znade, da će biti jednoglasno izabran načelnik g. Filip Kumbatović, savjetnik u miru, čovjek inteligentan i sposoban, koji će morati sanirati dosadašnje nesnosno stanje občine, te će mu donekle posao biti olakšan time, što imade u zastupstvu ljudi sposobnih kao n. pr. tamošnji nadučitelj g. Ivo Mahulja, te don Niko Greško, kapelan i drugi.

Voloski kotar:

Zabava „Hrvatskog Sokola“ u Kastvu. „Hrv. Sokol“ u Kastvu priređuje za dne 20. o. m. t. j. na „Sebastijanovu“ u društvenoj dvorani (g. B. Vlah) uz sudjelovanje uzornog odiela hrvatskog „Sokola“ Volosko Opatija I. Prednjaku vježbu s plesom.

Bratovratni hrv. ljudi u Istri sa sijem u Kastvu darovali su gg.: Prof. Vjek. Spinčić u ime oprosta čestitaju prigodom božićnih blagdana i nove godine K 100, zem. skol. nadzornik Fran Matejeć Trst, K 30—, dr. Fran Mandić ličnički Trst K 30—, supruzi dr. Andre i Fany Stanger Volosko K 20—, prof. M. Mandić K 5—.

Hrv. Čitonički u Kastvu. Na glavnoj skupštini izabran je ovaj odbor: Predsjednik Kazimir Jelišić načelnik, tajnikom Bruno Jurinčić učitelj, blagajnikom Milan Brozović učitelj.

† **Jelovica Andrija Maričić.** Dne 7. t. m. umro je kod Brnčići stari Maričić u dobi 92 godina. Pokojnik bio već pred 60 godina opć. zastupnikom a g. 1875 zastupao pok. načelnika kod odkupa kastavskog opć. same Lužine. Doživio je i pravnuke a u kući bili četvorica njih istog imena, otac, sin, unuk i pravnuk. Rodbini izražamo naše sačeće a starcu želimo pokoj viečni.

Pazinski kotar:

Hrv.-slov. akadem. ferijalno društvo „Istra“. Ovim dajemo kratak izvještaj o društvenom radu minilog mjeseca prosinca.

Društvo je dobilo ukuono K 139-67 od kojih je sama Posuđilnica u Voloskom darovala K 50—, na čemu joj tim putem izričemo najlepšu hvalu, kao i svim drugim darovateljima.

Proslih je serija društvo otvorilo 3 puške knjižnice i to u Malom Brigu u Klanji i Sv. Mateju. Sada se na poticaj društva obdržavaju tri analfabetska tečaja i to u Rericama, u Danama i Ročkom polju, a

vode ih požrtvovna gg. učitelji Demojes, Bužan i Šisković. O ferijama obdržavaju se je tečaj u Grimaldi.

Društvo se sprema na proslavu 100 godišnjice Dobrilene.

Svi su do sada prispijeli darovi razmjeru premalenih, da pokriju sve veće društvene potrebe. Javnost se u obće premalo zanima za društvo premalo ga podupire. Dok pak manjaju sredstva te izvanjska bud moralna bud materijalna pripomoć, nije moguće društvo, da vrši zadatak, koju si je načinio.

Zato ponovno pozivljemo našu javnost, neka nam pomogne i to osobito materijalno što izdašnje, ne bi li mogli poradići što više dobra za korist pučke prosvjetne.

Djakeško pripomoćno društvo u Pazinu. Primili smo sa zahvalnošću: Dva načela godišnji izvještaj, djakeškog pripomoćnog društva u Pazinu za društvenu godinu 1910.—1911. Pazin 1911. Tiskara Tiskovnog društva.

Iz tog izvještaja doznajemo, da je prislijelo u društvenu blagajnu od članarine, darova i zapisa K 5174-65 Podporu uživalo je 72 učenika u iznosu od K 7632-20.

Otkad društvo obстоje izdalo je za djece K 167.795-67.

Društveni odbor tuži se opravdano što pada sve to više broj članova te moli sve prijatelje narodne prosvjete i naše učeće se mladeži, da mu priskoče u pomoć članarinom, darovima i zapisima a da uzmećne i nadalje vršiti svoje plemenito poslanstvo.

„Iz Sv. Nedelje kod Labina piše nam tamošnji župe-upravitelj don E. Corva, da on nije bio u noći od 17. 12. 1909. do 5 sati u jutro u krčni Sotte, kako je to bilo utvrđeno u dopisu iz Sv. Nedelje u br. 4. Naše Sloga od g. 1910*.

Koparski kotar:

Buzet-Sv. Martin. U nedjelju dne 21. t. m. u 2 sata po podne obdržavati će se u dvorani „Gospodarskog“ društva redovita godišnja skupština društva „Zemljoradnička Prosvjeta“.

Dnevni red bit će onakav kakvog opredjeljuju društvena pravila. Narodni ljudi biti će dobro dosli „gostovi“. Na koncu skupštine započeti će pučki ples; na kome će svirati herpeljska glazba „Sokol“. — Odbor.

Razne primorske vesti.

Događaji između Slavena i Talijana u Istri. Iz službenog izvora doznajemo: da su dogovori vodjeni tri dana postiznog čedna, prije i poslije podne na c. k. namjestničtvu u Trstu pod predsjedanjem c. k. namjestnika kneza Hohenlohe, na predovlji i da je odnosni odbor za uređenje narodnognostnog sporu u Istri pronašao potrebitim, da valja poduzeti izvrpljive izvide i posebna proučavanja pojedinih točaka za narodni sporazum, napose pak glede razdiobe občina. Tež je odbor u slobodu prekinuo svoje dogovore, koja će nastaviti za koji dan.

Svepravaški sastanak u Zagrebu. Dne 11. o. m. po podne obdržavana je u „Starčevićevom domu“ u Zagrebu konferencija vrhovne uprave stranke prava.

Između svih narodnih zastupnika članova stranke prava u Hrvatskoj, te članova dr. Pazmana, odvjetnika Tkalcice i dr. Bošnjaka, bili su prisutni iz Dalmacije zast.

Prodan, dr. Mate Drinković, dr. Ivo Krstelj i dr. Dulibić, iz Bosne dr. Nikola Mandić, Aleksa Vanačić, biskup Sarić i dr. Jozo Sucarić, dokim su članovi vrhovne uprave stranke iz Istre hrvojavno izpričali svoj nedolazak radi pregovora u pogledu djelatnosti istar. sabora.

Konferenciju je otvorio dr. Mile Starčević, koji je ujedno i predsjedao konferenciju. Kao glavni referent o političkoj situaciji u Hrvatskoj i o taktici pravasa u hrvatskim zemljama govorio je zastup. dr. Milobar i prof. Kerubin Segvić.

Na konferenciju je prihvaćen brzojarka koju su podpisali svi prisutni i koja je odasvana na kralja, kojom izrazuju homojagonalnu odanost kralju.

Namjesničkom Dalmacije imenovan je dosadašnji upravitelj tog namjestničtvu i bivši upravitelj c. k. kot. poglavarnstva u Puli dvorski savjetnik gospod. Marij grof Altems.

Austro-hrvatsko

parobrodarsko društvo za dionice u Ptuju.

Ravnateljstvo u Ptuju.

Vlastito odpravljanje na Bleči, Riva Crnogorac Colombo.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. siječnja 1912. do oponiza.

Pruga: Punat-Rijeka.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Odl. i Dol.	Svaki dan
prije podne				po podne
5.45	odl.	V PUNAT	↑	5.45
6.—	dol.	Krk		4.36
6.10	odl.	—		4.35
7.—	dol.	Glavotok		3.40
7.05	odl.	*		3.35
7.35	dol.	Malinska		3.06
7.45	odl.	*		2.56
8.30	dol.	Omisljal		2.10
8.35	odl.	*		2.—
9.30	dol.	↓ RIJEKA		12.56

Uvjetovalo pristajanje u Mljivicom i Torkolama.

Pruga: Baška-Punat-Rijeka.

Svaki Utorka	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Poned. Srijedu subotu
prije podne				po podne
4.30	odl.	V Baška	↑	6.10
5.40	dol.	Punat		5.
5.45	odl.	—		4.50
9.30	dol.	↓ Rijeka		12.56

Uvjetovalo pristajanje u Staroj Baški.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Lošinjveli i Rab

Svaku Nedjelju	Odl. i Dol.	POSTAJA	Dol. i Odl.	Svaku Nedjelju
prije podne				po podne
7.35	odl.	VRIJEKA	↑	9.20
8.10	dol.	Opatija		8.45
8.20	odl.	—		8.35
8.35	dol.	Lovran		8.15
8.45	odl.	—		8.10
1.12	dol.	↓ LOŠINJVELI		8.30

Uvjetovalo pristajanje u Malom Lošinju luka sv. Martin.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Rab

Svaki Četvrt	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Četvrt
prije podne				po podne
7.35	odl.	V Rijeka	↑	7.20
8.10	dol.	Opatija		6.45
8.20	odl.	—		6.55
8.35	dol.	Lovran		6.90
8.40	odl.	—		6.10
12.30	dol.	↓ Rab		2.30

Uvjetovalo pristajanje u Rijeci.

Pruga: Rijeka-Nerezine.

Petak	Odl. i Utorka	Postaje	Dol. i Odl.	Srijeda Subota
prije podne				po podne
6.35	odl.	V Rijeka	↑	5.—
7.10	dol.	Opatija		4.95
7.20	odl.	—		4.15
8.40	dol.	Bali		2.55
8.50	odl.	—		2.45
9.40	dol.	Merag		1.55
9.50	odl.	—		1.45
10.20	dol.	Krk		1.16
10.30	odl.	—		19.55
prije podne				prije podne
12.—	dol.	Baskarova		11.35
12.20	odl.	—		11.15
2.20	dol.	Rab		9.25
2.40	odl.	—		9.15
8.05	dol.	Lun		8.50
3.10	odl.	—		8.40
4.20	dol.	Veli Lošinj		7.15
4.30	odl.	—		7.05
4.40	dol.	Mali Lošinj*		6.55
4.50	odl.	—		6.45
5.40	dol.	↓ NEREZINE		6.—

Pruga: Vrbnik-Sv. Marak-Silo-Crikvenica

Svaki dan	Odl. i Dol.	POSTAJE	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
5.30	odl.	V Vrbnik	↑	4.30
5.45	dol.	Sv. Marak		4.15
5.50	odl.	—		4.10
6.30	dol.	Silo		3.90
6.40	odl.	—		3.20
7.—	dol.	Crikvenica		3.—

Pruga: Crikvenica-Rijeka.

Svaki četvrtak

7.15 pr. p. dol. Crikvenica

7.15 pr. p. dol. Rijeka

Luka Sv. Marak.

Uvjetovalo pristajanje u Ptuju i Leparu.

ISTARSKA POSUJILNICA II PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i
uz mjesecnu otplate te prima uloške,
koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

OLOVKE

a korist družbe sv. Cirila i Metoda

dobivaju se u

tiskari Leginja i drug. u Puli

ulica Giulia I.

uz cijenu od 2 do 10 para.

Jeftino česko perje za postelje.

1 kilo sivo čišano K 2, boje K 240, polubielo K 360, prima pahuljice K 6, najfinije K 720, najbolja vret K 840, Pahuljice sive K 6, biele K 12, najfinije prsne pahuljice K 1440.

Gotove postelje iz gustog crvenog
Juleta, i tušan 180x16 cm po K 10, 12, 15, 18,
21; 200x140 cm po K 13, 15, 18, 21; i vanjski
80x58 cm po K 3, 350, 4; 90x70 cm po K 450,
550, 6; trokomadni štamci i strune za 1 postelj
po K 27, bolji K 33. Razašilje franko pouzeđem
od K 10 napred. Dovozjena promjena; ako se
ne nudi, vrati se novac. Uzorići i cinciti badava.

Artur Wellner, Lobes, 259
kod Plzna (Česka).

Družbine svieće!

Preuzeo sam zastupstvo za Istru sten-
rinskih svieća od kojih dobiva korist družba
sv. Cirila i Metoda za Istru. Od ove godine
unaprijed imam u zalihi slijedeće tri vrsti:

LADA* najbolja vrst stear. svieća à K 90-
po 100 zamota.

DANICA* druga vrst à K 75- po 100
zamota.

VESNA* treća vrst à K 58- po 100
zamota.

Ciene razumjevaju se postavno na kolodvor ili parobrod u Puli, uz gotovo sa
2% popusta ili na tri mjeseca počeka.

Lacko Križ - Pula.

Oglas otvorenja.

Sa danom 9. o. m. otvorio sam novo

Skladište istarskih
vina i ulja

u Puli, ulica G. Carducci br. 8.

U nadi, da će me pošt. gradjanstvo
poduprijeti bilježim se

Veleštovanjem
G. Capolicchio.

FR. SULLER-A
ZAGREB, Vlaška ulica ..

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Na Šetnji ulici br. 5 - Pekarna na Šetnji 14.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne
lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz
najboljeg mlinca po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

SVOJ K SVOMU!
Tiskara i knjigovežnica

LAGINJA i DR.
Ulica Stalla, 1. PULA Ulica Stalla, 1.

Preporuča se za
tiskarske, knjigovežne
i galerijske radnje.

Zaštitna tiskara početa iz gume.

Imaće u salih
tiskarske i knjigovežne u obliku, crteže,
skica, odgovornice, posvjedake, komercijalne,
dratice, trgov. knjige, pisanke za školu,
kao i sve pisarske i risarske potrebitine.

Jeftino perje za postelje!

1 kg sivo, dobro očišćeno 2 K; boje 240 K; prva vrst
polucijevljo 280 K; biele 4 K; biele, pahuljasto 5-10 K;
1 kg majflinje, kao smješ biele, očišćeno 6-10 K, 8 K;
5 K pahuljice, sive 6 K, 7 K; biele, flae 10 K; majflinje
prsne pahuljice 12 K.

Kod narudžbe od 5 kruna franko.

Gotovi kreveti

iz gustog crvenog, plavog, bijelog ili žutog mackinga,
1 pokrovac, 180 cm dug, 116 cm širok, sa 2 ja-
stuka, svaki 80 cm dug, 68 cm širok, napunjeni s no-
vim, svim, vrlo trajnim pahuljastim perjem 16 K; polu pahuljice 20 K, pa-
huljice 24 K; pojedini pokrivali po 10, 12, 14 i 16 K; jastuci po 3, 35 i 4 K.
Razašilje se pouzeđem podatim od 12 K franko. Roba se sumnjuje ili uzmije natrag
franko; ako se ne dopade vrati se novac. — Clientel badava i franko.

S. BENISCH, Dešenice, 762, Šumava

A. THIERRY-a balsam

Jedino pravi sa zelenom duvnom krušu zaštitna marka.

Zelenom zaštitom.

Svakog patvarjanje, oponašanje, preprodaja drugih balsama sa zavarom
jučom markom progoni se kazneno po sudu i strogo kazni. — Djeluje
sigurno, lječište kod svih bolesti organa disala, kašla, izbacivanja, pro-
muklosti, kataralne grlo, prisoblje, bolesti pluća, specijalno kod influenze,
bolesti želudeka, upala jetara i sluzene, pomakanjanja stolice, subobolje
i usinih bolesti, trganja zglobova, opsklina, kožnih bolesti itd. 12/2 ili 6/1
ili 1 vel. posebna boca K 5-60.

Thierry-eva centifolijska mast

sigurna i stalna lječivoj djelovanju kod rana, oblik-
lina, ozleda, upala, abcesa i stružnje sva strana tjelesa,
koja su došla u ljeđe pa će to predusretne operacije, koje
su sa bolima skopljane, lječivita kod još tako starih rana.
2 pounde stoje K 3-60.

Izvor: "Lekarna „Anglia“ Čavare" A. THIERRY-a u PREGRADU,

Hrvatska. — Dobiva se u svim većim ljekarnama.

Na veliko u tiskaru, drogeriju.

ALFA

brzi strojevi na paru za krmu
su najboljni!

Novi popravljeni sustav!

Čvrsta izradba podpunoma iz ko-
vanoga željeza i željezne ploče!

Treba se čuvati od jeftinijih i lošijih pa-
nirnica iz ilevanog željeza!

Dopisuje se slovenski i hrvatski!

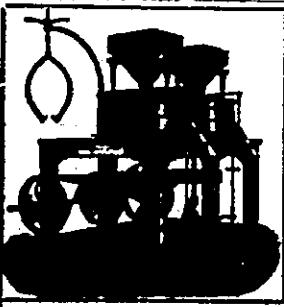
Dionička zadružna Alfa Separator, Beč XII/3.

L. STEFFANUTTI - PULA

Skladište pokućtva, zrcala, slika itd.

Nemogući u ovo kratko vrijeme rasprodati svoj zalih pokućtva, prenosili
smo naše skladište pokućtva, zrcala, slika itd. u VIA KANDLER br. 26.
Javljajući to vrlo pošt. občinstvu zahvaljujemo na susretljivosti i podršći
kroz 44 godine, te se preporučamo i nadalje naklonost i došadanju
susretljivosti obećavajući postuliti pošt. občinstvo u gradu i pokrajini sa
svom tečnošću dobrom i solidnom robom te umjerenim cienama.

TVRDKA L. STEFFANUTTI.

NAJBOLJI ŽITNI MLINOVNI

lijarski strojevi, motori, gospodarski strojevi
u najboljoj izradi i najjeftinije izradjeni,
priredjeni za svako tlo.

Mnoga poduzeća po nama uredjena
u prometu.

Ponude, proračuni na zahtjev badava i
bez pedtarine od
tehničke poslovnicice

EMANUEL KRAUS,

TRST, Via San Nicolò 2/b.

Dobivaju se podpune opreme za sva obrtne i industrijalna poduzeća.

Dopisivanje: hrvatski, slovenski, njemački i talijanski.